

ARCHEOLOGIENOTA

ELVERDINGE VEURNSEWEG (prov. WEST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Daphné
VERAART

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K178

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Elverdinge Veurnseweg (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 40685, Y: 176306; X: 40715, Y: 176215
- ➔ Kadastergegevens: Ieper, afdeling 11, secie A, percelen: 236a4 en 236d4 (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Wel kan op basis van cartografische bronnen alvast een loopgraaf uit WO I verwacht worden in het plangebied. Zodoende zicht te krijgen op het archeologisch potentieel van het projectgebied is een verder vooronderzoek noodzakelijk. Indien na de geadviseerde begeleiding van de afbraak van de bestaande bebouwing en verharding, een voldoende bewaring van het archeologisch niveau wordt vastgesteld, wordt een verder vooronderzoek aan de hand van proefsleuven voorgesteld als de meest aangewezen methode. Voor een uitgebreide evaluatie wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.5.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan moet worden voldaan. Het huidige projectgebied is momenteel nog in gebruik. Het actieve bedrijf stopt zijn werkzaamheden pas bij aanvang van de geplande afbraakwerken. Deze afbraakwerken zullen pas aanvangen nadat de stedenbouwkundige vergunning is verleend. Het

- **Planafbakening**

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen weergegeven. De onderzoeksmethode is

succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord.

- Is de gekarteerde loopgraaf aanwezig?
- Zijn er buiten de loopgraaf nog archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Is er een landschappelijke evolutie te detecteren van de beekvallei?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

In 2.5.2. van het verslag van resultaten wordt hierover reeds uitgebreider op in gegaan. Hieronder wordt voor de voorgestelde onderzoeksmethode de te hanteren techniek beschreven:

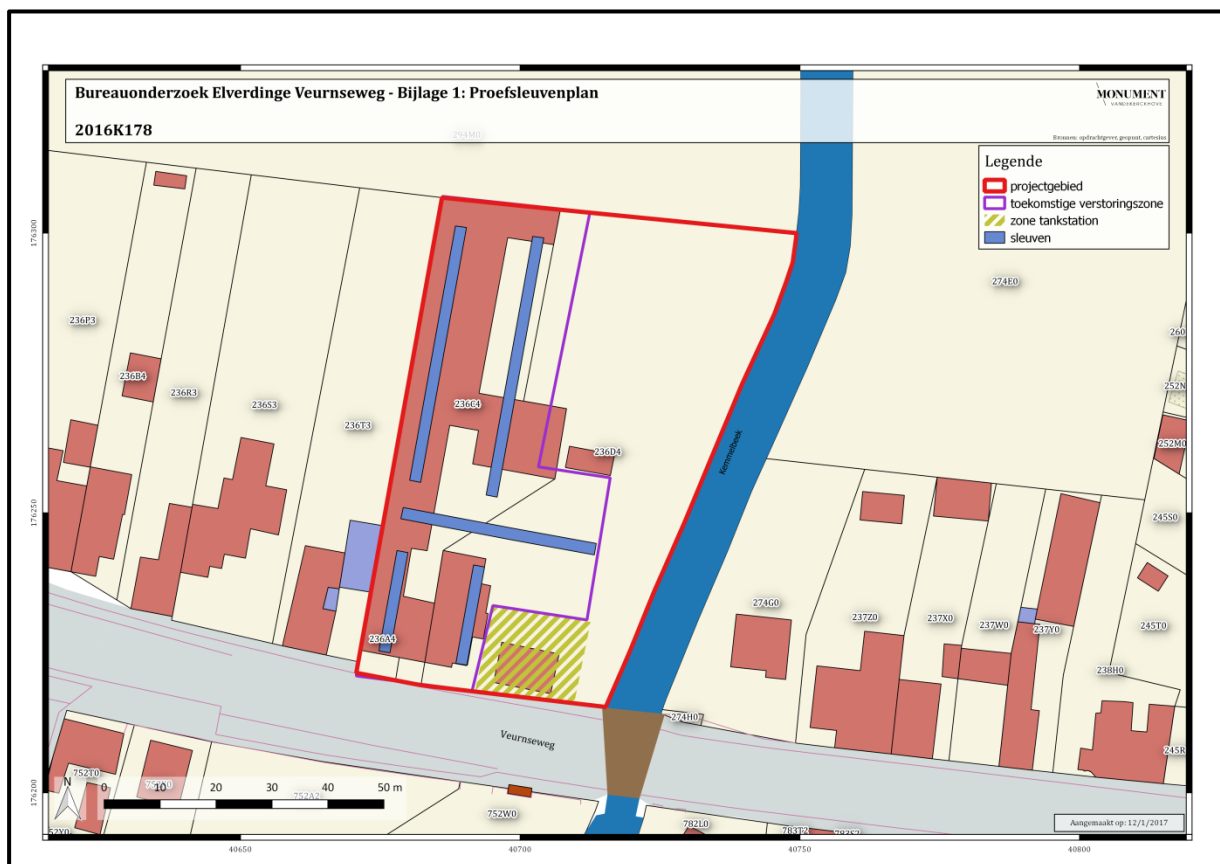
- **Afbraakbegeleiding**

Het proefsleuvenonderzoek kan pas van start gaan wanneer de bestaande gebouwen zijn gesloopt. De opstand van het bestaande gebouwenbestand kan gesloopt worden zonder begeleiding van een archeoloog. Enkel het verwijderen van de verharding, de vloerplaten en de funderingen dient te gebeuren op aanwijzen van een erkend archeoloog. Op die manier kunnen archeologische sporen die bij de sloop te voorschijn zouden komen, geregistreerd worden. Daarnaast krijgt men tevens in dit stadium reeds zicht op de bewaringstoestand van de bodem. Indien blijkt dat het archeologisch niveau door de uitbraak van de vloerplaten en funderingen reeds geheel of gedeeltelijk vernield is, is het niet nodig om in die zones nog over te gaan tot het proefsleuvenonderzoek aangezien dan duidelijk is dat zich daar geen archeologische site meer kan bevinden. Indien het archeologisch niveau wel nog voldoende bewaard is, dan wordt er overgegaan tot het proefsleuvenonderzoek. Een voldoende bewaring houdt in dat de uitvoering van het vooronderzoek met ingreep in de bodem effectief kan leiden tot een kennisvermeerdering. Deze evaluatie gebeurt tevens in functie van een kosten-baten analyse.

○ Proefsleuven/proefputten

De geplande werken zullen plaatsvinden op het deel van het terrein dat mogelijk reeds (gedeeltelijk) verstoord is door de huidige bebouwing/verharding. Pas na de begeleiding van de afbraak zal duidelijk worden in welke mate de huidige bebouwing het archeologisch niveau heeft geroerd.

Uitgaande van een intacte bewaring van het archeologisch niveau, worden verspreid over de westelijke zone van het projectgebied 5 proefsleuven aangelegd (zie figuur 2, bijlage 1). 4 proefsleuven zijn georiënteerd volgens de lengte-as van het projectgebied en zijn respectievelijk ca. 47 en ca. 18m lang. Indien de gekarteerde loopgraaf nog aanwezig is op het terrein, zal deze via deze proefsleuven worden aangesneden. 1 proefsleuf is ca. 35m lang en haaks georiënteerd op de beekvallei met als doel deze landschappelijk nader te onderzoeken. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek wordt overlegd met de initiatiefnemer zodoende een voldoende veilige perimeter te voorzien ten opzichte van het bestaande pompstation en de voorraadputten die zich nog op het terrein bevinden.

Figuur 2: Aanduiding van het projectgebied met sleuven, op het GRB (bron: geopunt.be) (bijlage 1).

Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Aan de hand van de voorgestelde proefsleuven wordt ca. 13% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd en wordt 2,5% extra voorzien voor volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 15,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende kan men ook beter de onderzoekstermijn en -kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem zoveel mogelijk de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk benaderd.

Het hierboven beschreven proefsleuvenplan is opgemaakt op basis van de bureaustudie en uitgaande van een intacte bewaring van het archeologisch niveau binnen het projectgebied. Pas na de begeleiding van de sloop zal duidelijk worden in welke mate het archeologisch niveau effectief nog bewaard is en in welke mate het sleuvenplan dient gewijzigd te worden. Wijzigingen aan het sleuvenplan worden gemotiveerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methode dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. De diverse fases van vooronderzoek moeten niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te prefereren boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie*.

² HANECA K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. en ERVYNCK A., Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. *Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed*, juli 2016.

worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

- **Gewenste competenties**

- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op zandleembodems, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek. Daarenboven dient een van de archeologen eveneens over minstens 30 werkdagen veldervaring met wereldoorlogarcheologie te beschikken.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met minstens 3 projecten op zandleembodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

In dit project wordt er afgeweken van de Code van Goede Praktijk doordat de vooropgestelde dekkingsgraad voor proefsleuvenonderzoek iets ruimer ligt dan de 12,5% die als uitgangspunt wordt genomen bij proefsleuvenonderzoek³. Dit is te wijten aan de wijze van inplanting van de voorgestelde proefsleuven waarbij 1 haaks is gelegd op de beekvallei en ook dichterbij de aangrenzende proefsleuf komt te liggen.

³ Zoals beschreven in 8.6.2 van de Code van Goede Praktijk

Bureauonderzoek Elverdinge Veurnseweg - Bijlage 1: Proefsleuvenplan

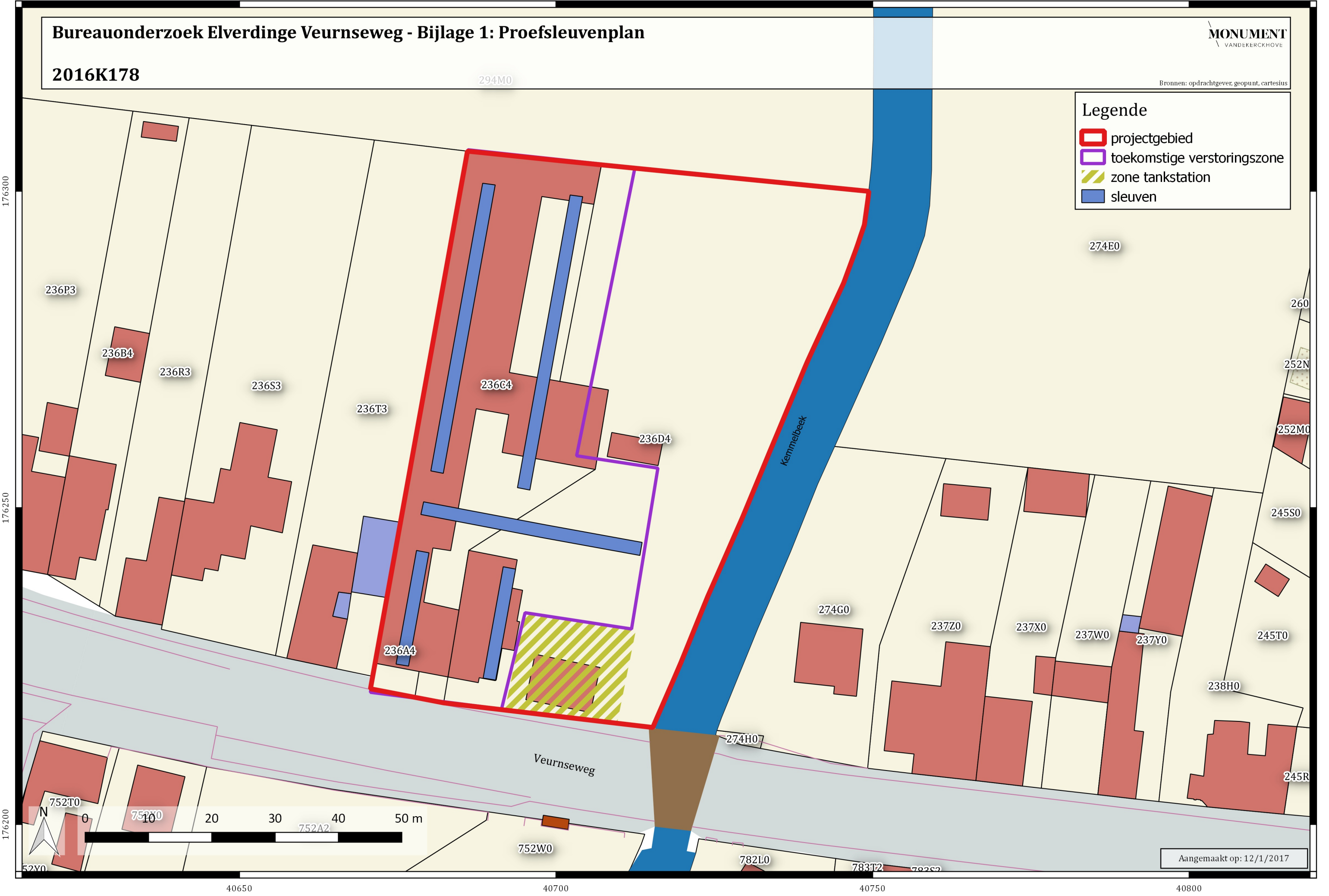
2016K178

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt, cartesius

Legende

- projectgebied
- toekomstige verstoringszone
- zone tankstation
- sleuven

Aangemaakt op: 12/1/2017

Bureauonderzoek Elverdinge Veurnseweg - Bijlage 2: Kadasterplan

2016K178

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt

Legende

- projectgebied
- toekomstige verstoringszone
- zone pompstation

